

Улуска бу күнүгө өткөнүн үлөт саралатна. Байыт сайыт эрд тоё эмс ардакытын үрдүнө, от үнүгө уруку сыялардыар динна мөлгөт. Ити түнүн тымызыннан бынаарсылар. Калып 10-тан тахса сыла, 1994 сылтан ыла, улус атын сире бар-банка өткөн сүнүтүн, сыятын итти олоодо. Сүнүбүт, сыябыт ахсаанынан республикада бас-тынар ахсааныларын сыла-быт.



Оттүөргө сорултары түрүөрүү

нөрүлдэрэ сабагдаланар. Олтомкут оту босхо таһан биеэрийн мэкэтизмилээр. Бу күлүгэрэ Алард нэхилэтиг "Чып-пана" ТХПК-тын очуттара Хатыжста ах аралга тийин оттоон эрэлээр, 1000 тонна былааннаахтар Итинтэн 200-түү тоннаы Мутудайга, Бахсыга, Хомторор бирдин тоныатын республика олохто-обут сыанатынан 2500 солс атыллыах-тара. "Чурапчы" ТХПК тарихиэтинэн Чыпэр, Сылан, Төлөй нэхилэтигэрэ Кылымго оттуу бардылар. Техникала-ры, өкө туттар охсор, соһор, престиир техникаларыы сороһун аренда кэпсэ-тиилэр. Хомторотун предприниматель П. П. Архипов туһунан биригээдэ тэрэин Павловская "Быдыаһыктаах" арылты-тар оттуу килердэ Барыга 22 мобилнай биригээдэ тэриллэрэ былаанналар, Итинтэн 12 биригээдэ улуус террито-рийын иһигэр оттуора.

Зеленка үчүтөйдик үүммүт

Бахсы нэбишлэгийн баһылыга С.С. Пестрякова оттооһунга былааншарыг билгилэһээрдэ. От үүнүүтэ олох мэлдэлтүн, байдалын сирдэрттэн 370-ча тогтооны ыларга суотталалар 200 тогтооны "Чыалһаса" ТХИК мобилнай

Нэвчилэктэр	2011 с. бүлгэлт	Одонтингэр:							Арааст аальтга +,-		
		Улаус тас өгүүгэр:					Нуутара	Ыраах учаастаастар		Күрх малса	2010 с. сэлхээс
		Мөөсөтөгэр	Хатанастах	Тулагы	Киллэн	Хатас					
Аларар	1500	750	400						80	35	-235
Арвылаах	1200	1000							80	120	0
Бахсы	1250	375	200	625					50		0
Болтоого	1700	1068						500		132	0
Болугур	2720	2000						800	180	148	0
Кытаанах	1750	1495						200		55	0
Мугудай	1900	950	200						130	90	-530
Одзулуун	2310	1756						300	180	74	0
Солооньса	2180	1452						400	270	58	0
Төлөй	1250	550			450				180	70	0
Сыланг	2720	1360			450			300	200	126	-284
Хадаар	1700	700					400		70	80	-450
Хатань	2000	1003						700	250	47	0
Хайахсыг	1800	500						700	30	20	-550
Хонтоо	2220	1110	200			600			220	90	0
Чакыр	1900	900			450			300	35	54	-161
Чурагчи	2200	1500						100		108	-492
ТХПК «Чурагчи»					800						
Улаус уолунан:	32300	18061	1000	625	2150	600	400	4300	1956	1307	-2702

этэрэгтэй биэрлээр, 50 тонна
хүрх махсааны хомуйнухтар.
Итилтэн ордук тивээт 700
тоннаны бөхлэрийн сирлэрийн
түргэнийк отгоон баран мо-
бильнай этэрэгт тэрийн отту-
урга былааннаваллар. Магн-
ха хөлсэтийн ышпыгтар. От
атылаһыан барлаахтартан
3-гүү тоннаг суотган 7,5 тнх
солк эрдэлтн хомуйн эрлэр.
Адыс киниэхх биэрлээдэ
доноо булуудубуттар. Бисе
тракторы ытарга суотанал-
лар. Пресс, охсор, а. д. а. булу-
дубуттар. Сварчийн апарат-
ы үлэлтэтой дизель булар
сорула турар. Тулагы "Кырдыгасары-
тылар" кнпэрэгэ бэлмэнкэллэр. Отгом-
мүт оту паромуан кыгылаа хүнүн эрдэ-
тастарга, тивийнтн эмнэ хошула-
пака тууорсаллар. "Турап-
чи" ТХПК директоры А. Т. Но-
говцын мобильнай биригээ-
дэр үүт, эт туугтарларын су-
отугар харчыны абаанса
быһыгтынын биэрэгтэ эрэн-
нэрдэ, элбэх ыһыгтынылар хой-
удаата.

Алаарга муниһарь
изинилэк байылыта Н. В. Мак-
симов салайан ыытта. Бу
изинилэк 1500 тонна быһан-
наах. Мисктэр 750 тоннаны от-
туора "Чыапһара" ТХПК мо-
бильнай биригээдэттэн 400
тоннаны ыһахтара, тыйыбет
235 тоннаны оттуурга аһи би-
ир мобильнай биригээдэни туруоруох-
тара. 35 тонна кур оттоохтор. Манна эмэ
биритхэ састааба торумнамыт. Тыл
эппитэр курбан сыһар иһэлэринан
атын улуустарга оттуур сирибастайаан-
най иһэлэргэ, сыһата уларыта сыһа-



Саяга трактор оттуурга бэлэм

Ыбакка туруорустулар. Оччору оюгусту,
көрүү-харайыа эйибиб дээттиилэр. Откы-
мут оту бөтөрүк бөкүрүкк эрдэ тастарар,
төбөһүлүккү конгурууллуур наадаталар бо-
длооттоһулэр. Абылга туран эрэрин,
эйибиб өссө элибизин эттиилэр, ээгэһиин
эрдэлтэ ылыгар тобустоох булуосун
туһунан санаа атастастылар. Эр сыз
кэлигиттан быһыл улугу тас өлтүгэр от-
тоһун буларылар, урууску курдук со-
хозтар, тэрэһиниэх хаһаайыстыбалар
сүөхтарынан Правительство, улугу са-
лааттага бу улахан суолталаах хампаан-
няны конгуруолга тутарылар,
коммулөрүгэр эттиилэр.

Мугуудайдар нэгжигшээгээ кастары эрдэ муннахгаарыгтар, 62 киби сөөд-ыбыт. Оттооһун бийлал улахан уратыла-ах бусларын бэлтгээгиттэр. Оттооһуну тэрийэр, конгууруоллуур оперативнай штаб тэрилдигит. Ылыаннара 1900 то-ниа. Итгитэн 1200 тонытайн мөстөрз от-туурга Ылыаннааллар. 200 тонынай "Ылынара" ТХПК мобилынай биритгэ-дэгиттэн ылыахгаартар, 130 тоныа күнх маассаны хомуйарга суотганаллар, 90 тоныа кур оттоохтар. Мөстөрз оттогиба-ран мобилнай биритгэдэ тэрийэн ылы-ахгаартар. Олохтоох ЖСПК рудон-най престах. Итгит таба туһанар сьал-тан, юм бадылааха престах биэрор усулуобуйа тэрилдигит. Субуутган прес-сээн биэрор иһин телобур биер түүдэ 45 солк олохтоомут, сайаанкалар нэир-биттэр. Мобилнай биритгэдэр 5 киби барара Ылыаннаамыт. ЖСПК-д саяа "Беларусь" трактор кээбит, ону ити би-ритгэдэр биэрлэхтэра. Ылыарын Ха-тыгыстаах арынга оттообут уопулаах дьону ылыахгара, Ылыаннаах оту-ыларга эрхэлэхтэра.

Диагностик курдук, сындыбыт наһаи-
эктербит дыно-сэргэте, салалтара бэй-
ылы оттоһунун тэрэһинээхтэ ту-
руммуттар, былааны толорорго бигэ
быһаарынылаахтар.

Алексей СЛЕПЦОВ

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ С 13 ПО 18 ИЮЛЯ

Местное время	среда 13 июля		четверг 14 июля				пятница 15 июля				суббота 16 июля				воскресенье 17 июля				понедельник 18 июля			
	17.00	23.00	05.00	11.00	17.00	23.00	05.00	11.00	17.00	23.00	05.00	11.00	17.00	23.00	05.00	11.00	17.00	23.00	05.00	11.00	17.00	23.00
Облачность																						
Осадки мм																						
Температура °C	+35	+32	+21	+31	+30	+31	+23	+32	+37	+32	+22	+32	+37	+33	+23	+32	+35	+32	+24	+31	+32	+25
Давление мм.рт.ст.	741	741	741	742	739	739	740	741	738	738	739	740	737	737	738	738	735	735	735	734	732	732
Влажность %	24	35	65	37	21	28	44	36	25	50	54	40	25	41	56	40	33	42	59	45	44	79
Ветер м/с	В	В	Ю	Ю-З	Ю	Ю-З	Ю-З	З	С-З	З	З	З	З	З	З	З	Ю-З	З	Ю-З	Ю-З	С-З	С-З
	1	2	1	1	1	2	4	3	3	2	3	3	3	3	3	4	5	4	4	4	3	7
Солнце	04:47	23:43		04:48	23:41		04:52	23:38			04:54	23:37			04:58	23:35			04:59	23:33		
Луна	22:11	02:11	22:42	03:21			23:00	04:47			23:12	08:17			23:18	07:48			23:25	08:13		
Лунный свет																						

Чурапчытаабы Почтамт 75 сыла

УБҮЛҮӨЙГЭ БАСТЫННАРЫ ЧИЭСТЭЭТИЛЭР



Ойтон хотуhalарын үүнүүтэ

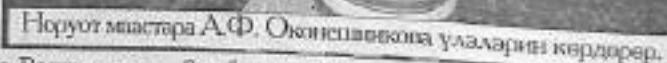
От ийдын 2 күнүтэр "Ойор күннэххэ Ор-

Тукумун онгоруута бастыг Россия маастардара Т.Г.Вязова, И.С.Паталов, Е.А.Жикотин, В.И.Веркотуров, В.Т. Васильевна маастар-кылмаастары биздинлар Бельгетанга кыттылышакшара онгонуш

Улууш баһылыгын социальнай болтуруостарга солбуулааччы С.А.Сарыдаев, Дюкуускай куораттан бөдөр дойдулаахтарга баг ааттарыттан РИК компания генеральнай директорун солбуулааччы И.Н.Аммосов, нэһилиэк баһылыктара, почтамыт бииргэ алгыһан үлэниир тэриктэлэрэ кэлэн эбүрдэ тыллара эгитилэр, ветераннар уонна коллективка бөдөр саппаларын тириэртэлэр. Ол курдук Степан Анастольевич бийин улууспут почтага сылгыны үлэтин таһаарылаахтык тэрийэн федеральнай почтовой сибээс улуууска үлэниир таһаарын үрдүктүгүн бэлэттээтэ. Бу улахан государственнай суолталах үлэни-хамнаһы тэрийэ олоор коллектив бэйэтин эбээһинэстэригэр эрдэ хаачыһаамакка, улууш уонна нэһиликтэр ыһтар общественнай хамсааһыннарыгар куруук кыһахторугун махтана. Салгы Иппокентий Николаевич тыл элбигиэр калыкни сылларга улууш почтама сайдыбыт тоһоролос бэлэттээтэ, ветераннарга уонна коллектив ба-

Үбүлүөй наараалалары, үлэни-жаманы үрдүктүк баалаттайын үтүс булду. Ол курдук, ветеран "Союзпечать" салатын Чурагчыга ор сылларга салайып Мария Петровна Аманатова "Тражданский казньби" эгилланип наараалалына Кылабынай бухгалтер Наталья Васильевна Куличеннага Саха Республикатын Вице-президенти Махтал сурутуу ор сыллах таһаарыллах үлэни ийин тутарыллыта. Улууш Бокуоттаах грамотаны ветеран Василий Алексеевич Сидоров тутта. Ор сылларга Чурагчылаары көчтөвай сибээс үлэтин салайан казньби С.Н.Дьяковская туһунан албах ахтыы оһоһулунна. Кини көрүөтөр, көчтөвай сибээс ветераныгар Варвара Прохоревна Дьяковская "Чурагчы казньбиэсин Бокуоттаах грамотаны" дээн дэһуну аат илэриилэн муһу-дуб дээн үөрүүтү оһоу улаатта. Федеральнай таһымнаах "Почта России" Бокуоттаай грамотаны ор сыллах эгилэх суох үлэтиэн Мария Ивакумта Савина ылла. Маһыах таһымнаах Махтал суруктары Альбица Анастольевна Павлова, Толойтоо Аһа Николаевна Попова, Кылэтигиттан Надежда Дмитриевна Баранкова, Урун Куолтан Дария Николаевна Ксенофонтова ыллылар. Аһафья Гурьевна Моштыарева Саха Республикатын федеральнай почтотвай сибээс уһааһыныты Махтал сурутуу тутта. СР Бокуоттаах улаах теледидео биздэтигитер Делатрамаһын оһоми-

Афанасий ЗАХАРОВ

[illegible]

Чурапчытаары культура управленийы начальнигы Валерий Петрович Герасимов уонна ыһылах кыттыылаахтара Мирный куоракка ийэрэстии көрсүбүт Айылар харыстабылын иоспелениятын сайдааччылар Анастасий Афанасьевич Сидорова, Сунтаарга түһэ сыдыһыбыт ыалларын, Бордоң нэһилиигин илосхоохторутар Герасимовтарга, Егоровтарга, Чурапчы улууһун баһыыстар Семен Илларионович Яковлевка махтаһааллар.

Елена МАКАРИНСКАЯ

Эдэр суруналыыстар 2-с республикатааҕы медиафорумнара

«МЕДИАТОР–2011» – СУОТТУ ҮТҮК СИРИГЭР



Форум кыттылуулукта



Training transmission



Кызылмаш А. Кузнецов Г. А. Бочаровский

строкаларыгар тийинлэн тахсыбытыгар
 үөрбүт, өрө көтөбүллүбүт саннабын бу ба-
 ардыны ойдуубун. Үрдүк үөрэх кыһатыгар



MAGGIO-ITALICA KUNFT.



Халсавай бийр юуым түгэнэ

От 6-й по 9-ю кундэригэр Уус-Алдан улуһун Суоту наһааннаһар эдэр суруналыыстар 2-с республикаларга медиафорумчуга буюлан ааста. Республикабыт араас хаһыаттарыттан радиоттан, телевидениеттан 50-ча эдэр корреспондент кытыланын бытта. Бары Олуһун орус кытылыгыр туарар Саха сиринэр кэлэтиник билиитиг "Довордоһуу исторический-архитектурнай заповедника олорубут.

Тарооһин саха литературатын төрүттээчилэртэн биригдэстөрө, бөлүлүкө суруйааччы А.Е. Кулаковскай - Оссоккудох Саваской өлгөн Раиса Реевона Кулаковская сурууһаластары көрсөр эбэрэ тылыгтан саргыһа. Салгыы музей үлүһигтөрө сахалыы ситдэ-лыга барыбытын сылаас салымантыһын, алаадыһын күтүлүстүгүр.

Медиафорумд бастахыг хүнүгэр республика-
таары социальный-психологический коммунитеттэ
психологтар тренинг ыгыгылар. Ону таһынан "Уус-
Алдан удуура" МТ баһылыгын бастахыг солбууааччы
Алексей Федотовтын көрсүүүгү уени музей устун
экскурсия сыйратылат. Изаан күмүстүгүг үрүүлүк
төрөөниммит аһыгылаагы буолла. Биллэти суруна-
лыыстыагы биллэр-көстөр, бас-көс дьонно Д.Сенин, О.Ко-
рякина - Умсуура, В.Федоров, Г.Бочкарева, В.Левочина
тын-ос культуратын, суруналыыстыагы сүүрүн програм-
маларын, хаартыскады хайдах түһүрүрү оды көксөтүл-
лүр.

Эдир ығыат буһарбыт быһыытынан көрү-нары көрүлүтөн туттубут. Он курдук, уолаттарга хансаһый, кыргыттарга мас тардыһыга, оһон да атын араас оһон муу көлөһүс ыдытылына.

Бары бай-байыттын кытары билген, унут ата-
таһан, ооньык-көрүлүн биризмбиттин билбэнк
аһардыбыт. Инвентизил оссо да маньык төрөһүннәр
баштады туралларыгар баһарабыл.

Алена АНДРОСОВА.

III

Дорооболорго, сурулла илме ыркы илмистерин,
Көрсөтү илме албаз аксар сурачтарын!
Аарыаштын багдардын
сурулла илме сөтү
ахосомторбун,
Көрсөтүр багдардын көрсөтү илме
үмүт дөгөтторбун!
Дыггарый Дылаар.

Висэйшэний туох миничи бу үлэрэ сирдэн араллы-
тып-тороһобут тыйбар мунтура суох тапталым дуу,
Дьылыым хайыыта дуу, суруйар-бичийэр барам дуу.
Мантан үлэһин кинирээр хаһыанка ыстатыйаны
хайдах суруйары ойбөр да өнөрөн көрбөтүм. Арай
оскуоһунда үөрэнэ сылдан илэи хобоонум хаһыат

Ийнхэг иргэнийн үзэлдэн хорьжүүм да, хай-
дах эрх дуулиах киангтаамыстада, айных – тутуох, туюох
эрх таалнилах санхам кэлбэтэдэ. Суруналыстынга –
олух ураты эйгэ. Хас бигрдийн суруйар матирыяаза-
лын – байнг сороогүй киригтэ булар. Бигр идрлэх-
тэгийн катары корсүү синбэээй салты, үгүйз уутун
курдук санаадын мангитынгуур үлээр сага ашгыста-
ры арыйар. Од нини медиафорум курдук тэрээнин
адэр суруналыстартэ – хас бигрдинкиригтэгуур улахан
суолгалаах, элбийн бизнэс мюүнүнаах элбал

[illegible]

Огу табынан республикабызгар билигин билдир-
костор үлгидөх Леоид Левин апыгы үйз медиа-ме-
неджерменн, Галина Болгарева билигин суруналыы-
тыка, Астра Петрова тархонин боптуруостарын, Вла-
димир Федоров хааргытка түһүрүн ода тустарынн
маастар-кылаастарын сэргезн иштитибет.

"Сурулалыаһыстаах; идиин апааран көрүү" диигэ төмөр бэйбэит санааларытын илэиска тилиһиппитин учууталларбыт сыаналаан конкурсу ыһыһылтара форуммут биир бэйэ түтүккөн буолла. Манна бэйбэит көмүспүт, улууспут хаһыаттара таһаарыаһаахтык үлэһэбэит, билигин "Саха ситэ" хаһыат корреспондэнэ Аграфена Кузьмина бастаах мистэ буолан харчынан бириэмийэтигэр. Актылаһаачый кыттааны ыһыт дьон олоһунан наараадаланыһыт.

Үс күн билгәйлеккә ааста. Бу үс сайлангы сыйлаас күнтан, кутан уот тула ырыалартан, көмүлтөк оһох ин-

нигэр хэлсээнэртэн, курахтанимэртэн, оюухай үнхүүтэн, Сүетту ыраас уугун кулүмүрдэс уахтарьтан, куйаас күн сыралыттан, сана дорготор истинг мицээрлээрлэнтэн хас биирлиблүт түгээр ыраас өйлөдү халтна. Олоом уулзүлүбат сүгүнээрлэжэ- нигэнтүр өсө биир чадхайга стэаинга збиллүлү.

Наталья ПУХОВА

ИЭЙНИИ УЬУКТАР СИРЭ

(Дьүһүрүрү)

Үрлүбөр устата-түрөткө көстүбөр халымин манган халшан, ашпыбар чэсүй күөх, элэтэ сибээсинини сэмээмтө дьыкт кэрэ сир. Сайыалгы куймас күн көмүс сардагалара ыраас ууга күтүмүрдү ооннуушлар, ол дьыргынас көстүүтэ дьүөрэлэи наһыл муузыка күтүл-лэп.

Мыраантан алхараа өгөйдөхкө кара да көстүү арыллар! Кыгыл сытар үрөх ууга сүүрүтүрөр, мээлөгсө, татарга дөңгө айыңа абыштылаах харпылаптын ситерөн-хотерон бизаралар. Сурууаачы кутун туштут сир. Суурун Омолонон манна үгүс саркыларда сандарыбар сардангалаах сайынты күнү жүрүстөр, кизигэ кыбыштылаах бу тыа башынан хаамтыра, клантлаах санааларын ыраас илгискэ, одуруо курдук, тистэргэ.

Манна хас бирдди тутуу туох эрэ таабырыннаах,
хас бирдди мундук туох эрэ дыкки кэстэлэннэх
курдук. Ийиниһи уһугуһуннар, сизганы кыаттыһар,
хоморой хоһоон тыттыһа торотор абылтаннаах сир.

Тангара дмэстгээр түмийн уматан бараг сатаабыл бо-
тугураабыл түгэийн харахшар бу баардын нэгээр. Ол
бидим сырдыг сүлүс буулан сэдэрийн, мэрхэх уугуй,
куурууныгх үлэр кынаттым түрдэр ханам.

АРЫДЫҢА



Автор сүрүтөр этилер санаа
радиация позитивтар нелдин өп
тубайар булбатат. Сүрүткө
ыбаллар чакыллар
кардыктактарыгар этп-этпөн
өтпөт түс байыт сүзг.